

Informacje z raportu Polskiej Federacji Zatrudnienia Wspomagane

Opracowanie w tekście łatwym do czytania i zrozumienia:

Karolina Makowiecka

Redakcja: Barbara Ewa Abramowska

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Inteligektualną
ul. Głogowa 2b
02-639 Warszawa

Polska Federacja Zatrudnienia Wspomaganego, w skrócie Federacja wspiera organizacje zajmujące się zatrudnieniem wspomaganym. Federacja sprawdziła czy organizacje pozarządowe w Polsce mają usługę zatrudnienia wspomaganego. Przeprowadziła badanie. Potem napisała o tym raport.

Zatrudnienie wspomagane to praca w zwykłej firmie przy wsparciu trenera pracy. Trener pracy wspiera osobę we wszystkich sprawach związanych z pracą. Pomaga znaleźć i utrzymać pracę. Wspiera tak długo, ile potrzebuje osoba z niepełnosprawnością. Trener pracy współpracuje też z pracodawcą.

Dzięki zatrudnieniu wspomaganemu wiele osób z niepełnosprawnościami znajduje pracę. Nawet osoby które potrzebują dużego wsparcia w codziennym życiu. Federacja chce żeby w Polsce działał program zatrudnienia wspomaganego.

Jak kiedyś wyglądało zatrudnianie osób

z niepełnosprawnościami

Dawno temu polscy pracodawcy nie chcieli zatrudniać osób z niepełnosprawnościami w swoich firmach. Uważali że osoby z niepełnosprawnościami sobie nie poradzą. W placówkach dla osób dorosłych brakowało zajęć z przygotowania do pracy. Na przykład w warsztatach terapii zajęciowej.

Pierwsze lokalne działania związane z zatrudnieniem wspomaganym rozpoczęła organizacja pozarządowa z Wrocławia. Lokalne to znaczy na małym terenie. Na przykład w mieście. To był Wrocławski Sejmik Osób Niepełnosprawnych.

Pierwsze działania na terenie całej Polski rozpoczęło Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksyjną. To był projekt pod nazwą Centrum DZWONI.

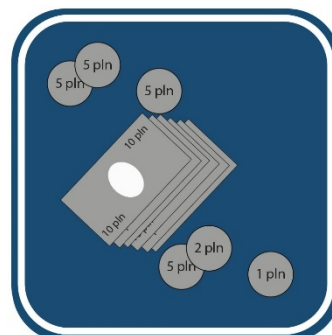

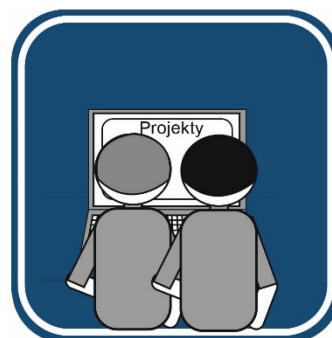
Potem coraz więcej organizacji prowadziło takie działania. Zatrudniali trenerów pracy. Uczyli trenerów o zatrudnieniu wspomaganych. Niektóre organizacje szkoliły nowych trenerów pracy.

Organizacje musiały też radzić sobie z różnymi problemami. Na przykład ciągle brakowało pieniędzy na zatrudnienie wspomagane.

Organizacje dostawały pieniądze na krótki czas. Na przykład na rok lub na 3 lata. Potem znowu musiały szukać pieniędzy na wsparcie osób z niepełnosprawnościami.

Na czym polegało sprawdzenie organizacji pozarządowych

Federacja musiała znaleźć organizacje, które miały lub mają usługę zatrudnienia wspomaganego. To było bardzo trudne. Brakowało informacji na ten temat.

Federacja wysłała e-maila z pytaniami do organizacji. Chciała sprawdzić:

- które organizacje i instytucje mają usługę zatrudnienia wspomaganego,
- skąd organizacje i instytucje dostają pieniądze na tę usługę,
- kto pomaga osobom z niepełnosprawnościami znaleźć pracę. Na przykład czy jest to trener pracy, psycholog czy doradca zawodowy.
- ile osób z niepełnosprawnościami wspiera 1 trener pracy. Ile czasu trwa wsparcie.
- ile osób z niepełnosprawnościami dostało wsparcie trenera pracy i znalazło pracę,
- kto korzysta z usługi zatrudnienia wspomaganego.

Niestety niektóre organizacje nie odpowiedziały na te pytania.

Jakie organizacje wzięły udział w badaniu Federacji

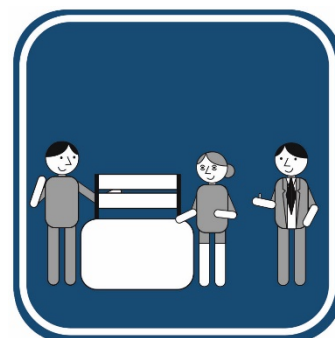
W badaniu wzięło udział 21 organizacji pozarządowych. Wszystkie organizacje mają usługę zatrudnienia wspomaganego.

10 organizacji prowadzi agencję zatrudnienia. **Agencja zatrudnienia** pomaga osobom znaleźć pracę. W agencji można na przykład porozmawiać z doradcą zawodowym.

Dzięki agencji zatrudnienia organizacja może łatwiej dostać pieniądze. Za te pieniądze wspiera osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy. Rynek pracy to różne zakłady pracy, firmy, instytucje i ludzie.

Agencje zatrudnienia działają podobnie jak Urzędy Pracy. Ale dobrze poznają potrzeby osób z niepełnosprawnościami i proponują najlepsze wsparcie.

Jak kiedyś wyglądało zatrudnienie wspomagane w Polsce

W 2006 roku wiele organizacji pozarządowych rozpoczęło działania dotyczące zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami. Unia Europejska dała Polsce pieniądze żeby przygotować te osoby do pracy.

Ze wsparcia organizacji mogły skorzystać osoby które:

- wcześniej nie pracowały. Na przykład skończyły niedawno szkołę.
- przez długi czas nie mogły znaleźć pracy.

Organizacje dostały też pieniądze z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w skrócie PFRON.

Niestety w 2010 roku PFRON miał problemy finansowe. Zabrakło pieniędzy dla organizacji pozarządowych. Wiele organizacji nie miało pieniędzy żeby zatrudniać trenerów pracy.

Na początku organizacje pozarządowe mogły prowadzić projekty w całej Polsce. Potem zmieniły się zasady. Mogły prowadzić projekty tylko w swoim województwie. To spowodowało wiele problemów. Przez to niektóre organizacje przestały zajmować się zatrudnieniem wspomaganym.

Jak teraz wygląda zatrudnienie wspomagane w Polsce

Najwięcej organizacji pozarządowych prowadzi usługę zatrudnienia wspomaganego na swoim terenie. Na przykład w powiecie lub w województwie.

Tylko 1 organizacja prowadzi zatrudnienie wspomagane w całej Polsce.

5 organizacji prowadzi działania w kilku województwach.

Najwięcej organizacji zajmuje się zatrudnieniem wspomaganym w województwie mazowieckim i dolnośląskim. **Najmniej** jest w województwie zachodniopomorskim. Tylko 1 organizacja. Dlatego osoby z niepełnosprawnościami w Polsce mają różny dostęp do usługi zatrudnienia wspomaganego. To zależy gdzie mieszkają.

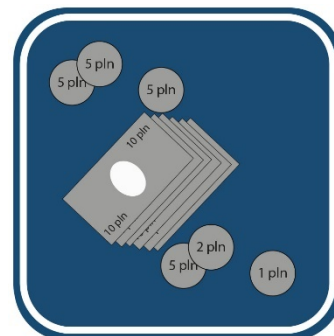

Skąd organizacje pozarządowe dostają pieniądze na zatrudnienie wspomagane

Organizacje dostają pieniądze na usługi zatrudnienia wspomagane z:

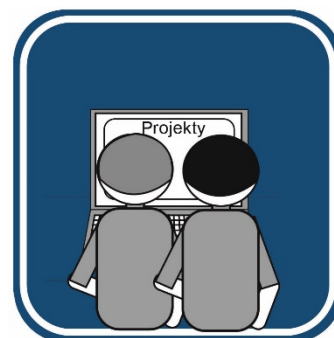
- PFRON
- Unii Europejskiej
- urzędów na ich terenie. Na przykład urzędów miast lub urzędów gmin.

Żeby dostać pieniądze na zatrudnienie wspomagane, organizacje muszą napisać projekt. Do projektu wpisuje się ważne informacje.

Na przykład:

- co chce zrobić organizacja
- ile osób będzie wspierać.

Pieniądze z projektów pozwalają prowadzić działania przez kilka lat. Potem organizacje muszą napisać następny projekt.

Żeby dostać pieniądze z PFRON, organizacje muszą dołożyć własne pieniądze.

Dla niektórych organizacji to duży problem.

Nie mają własnych pieniędzy.

Inne organizacje prowadzą usługę zatrudnienia wspomagane z własnych pieniędzy.

Federacja sprawdziła kto wspiera osoby z niepełnosprawnościami.

W zespołach zatrudnienia wspomaganego pracują specjaliści:

- **trener pracy.** To on jest najważniejszą osobą. Wspiera osobę z niepełnosprawnością, jej rodzinę i pracodawcę.
- **doradca zawodowy,**
- **psycholog.**

Ze specjalistami często współpracują:

- tłumacz języka migowego
- pośrednik pracy
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością
- prawnik.

Każdy z tych pracowników musi mieć odpowiednie umiejętności. Wtedy będzie dobrze wspierać osobę z niepełnosprawnością.

Federacja sprawdziła też jak są zatrudniani trenerzy pracy. Większość z nich ma umowę o pracę. Niektórzy są zatrudnieni na zlecenie.

Kto korzysta z usług trenera pracy

Z usługi zatrudnienia wspomaganego korzystały:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi.
Zaburzenia psychiczne to stan kiedy człowiek choruje. Takim zaburzeniem jest depresja lub schizofrenia.
- osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością.
Na przykład z 2 rodzajami niepełnosprawności.
- osoby w spektrum autyzmu.

Były też osoby niedosłyszące, słabowidzące lub z problemami z mówieniem.

Klientami zatrudnienia wspomaganego są:

- absolwenci szkół przysposabiających do pracy.
Absolwent niedawno skończył naukę w jakiejś szkole.
- osoby bez zawodu,
- osoby które nie pracowały przez wiele lat.
Brakuje im umiejętności i doświadczenia zawodowego.

Te osoby najczęściej potrzebowały wsparcia trenera pracy. Dzięki niemu znalazły pracę. Mają lepsze życie.

Federacja sprawdziła ile czasu potrzeba
żeby osoba znalazła pracę.
Trener wspierał osobę przez około 6 miesięcy.
W takim czasie osoba znalazła pracę.
Potem co miesiąc trener pracy sprawdzał
jak osoba wykonuje swoje obowiązki.

W badaniu Federacji organizacje zgłosiły,
że brakuje szkoleń dla trenerów pracy.
Federacja prowadziła szkolenia dla
przyszłych trenerów pracy.
Potrzeba więcej takich szkoleń.

Federacja po zakończeniu badania
przygotowała wskazówki dla rządu.
Dzięki temu rząd będzie wiedział
jak wprowadzić usługę zatrudnienia
wspomagane w Polsce.

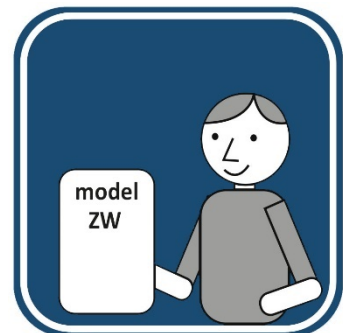

Jakie są wskazówki dla polskiego rządu

Polski rząd powinien:

- uwzględnić usługę zatrudnienia wspomaganego w polityce państwa.
To znaczy zaplanować odpowiednie pieniądze na te działania.
- informować mieszkańców Polski czym jest zatrudnienie wspomagane,
- pokazać organizacjom pozarządowym jak wprowadzić usługę zatrudnienia wspomaganego,
- przygotować model zatrudnienia wspomaganego w organizacji.
Dzięki temu organizacje będą wiedziały:
 - jak założyć agencję zatrudnienia
 - jak wspierać osoby z niepełnosprawnościami.
- sprawdzić jak działa model w wielu organizacjach w całym kraju,
- zmienić sposób orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności,

Rząd polski powinien również:

- ułatwić osobom z niepełnosprawnościami dostęp do różnych placówek dla osób dorosłych. Na przykład do warsztatów terapii zajęciowej lub środowiskowych domów samopomocy.

- zatrudnić trenerów pracy na przykład w warsztatach terapii zajęciowej,

- lepiej informować o działaniach różnych organizacji pozarządowych. Dzięki temu więcej osób dowie się o pracy organizacji. Informacja powinna być dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- organizować szkolenia dla rodziców i innych osób wspierających osoby z niepełnosprawnościami.

